

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Jernbaneverket
Postboks 4350
2308 HAMAR

Deres ref.

Vår ref.
09/3272

Dato
26.11.2012

ERTMS- orientering om regjeringens beslutning

Store deler av jernbanens signal- og sikringsanlegg er gammelt og nedslitt, noe som gjør jernbanen svært sårbar for driftsforstyrrelser. Risikoen for feil, driftsforstyrrelser og kapasitetsreduksjoner øker jo eldre anleggene blir, spesielt når anleggene må brukes etter at forventet levealder er nådd. I tillegg vil konsekvensene av feil og driftsforstyrrelser bli større. Gamle anlegg er også ofte vanskelige og dyre å tilpasse til nye behov. Ofte er det mer effektivt å bygge helt nytt. Moderne signal- og sikringsanlegg er nødvendige for effektiv drift og utnyttelse av jernbanen, og for å kunne oppnå en robust og stabil jernbane. Uten en slik modernisering vil ikke jernbanen kunne ta sin del av trafikkveksten som er forventet de neste tiårene, og som regjeringen har forpliktet seg til ved *Klimaforliket*.

For investeringsprosjekter med en anslått kostnad på mer enn 750 mill. kr skal det normalt gjennomføres kvalitetssikring i tidlig fase (KS1) når det foreligger konseptuelt ulike alternativer for å løse en bestemt oppgave. Jernbaneverket har lagt ned betydelige ressurser i å utarbeide to forslag til konseptvalgutredninger. Gjennom dette arbeidet er det synliggjort at det ikke er reelle alternativer til ERTMS. Når det gjelder jernbanens signalsystem mener Samferdselsdepartementet at det eneste alternativet til å ta i bruk ERTMS, er gradvis å legge ned strekninger etter hvert som dagens signalsystem slutter å virke. Nedleggelse av jernbanen er ikke et aktuelt alternativ for regjeringen.

Regjeringen har derfor besluttet at det ikke skal gjennomføres KS1 for jernbanens signal- og sikringsanlegg. Regjeringen har videre besluttet at ERTMS skal legges til grunn som teknologisk plattform på det norske jernbanenettet.

Postadresse

Kontoradresse

Saksbehandler

<http://www.sd.dep.no/>

postmottak@sd.dep.no

Sentralbord: 22 24 90 90

Terje Falch

22248291

Org. nr. 972 417 904

Jernbaneverket har tidligere gjennomført to konseptvalgutredninger for ERTMS. Disse utredningene har gitt et verdifullt kunnskapsgrunnlag for å vurdere jernbanenes fremtidige signalsystem, men utredningene skal ikke kvalitetssikres eksternt. Samferdselsdepartementet anser utredningene som Jernbaneverkets organinterne dokumenter, og utredningene kan brukes i det videre arbeidet med ERTMS i den grad Jernbaneverket finner det hensiktsmessig.

Jernbaneverket er i gang med å utarbeide forslag til utrullingsstrategi for ERTMS utrustning for både infrastruktur og togmateriell. Strategien tar utgangspunkt i tilstanden i eksisterende infrastruktur og kostnadene ved modernisering. Vi oppfatter videre at Jernbaneverket legger til grunn en overordnet utrullingsstrategi for ERTMS som innebærer at tilstrekkelig mengde togmateriell må utrustes før infrastrukturen tas i bruk. Videre oppfatter vi det ikke som aktuelt å bruke parallelle systemer (ATC og ERTMS) i infrastrukturen.

Utrullingsstrategien deles i en infrastrukturdel og en togmaterielldel. Infrastrukturdelen av strategien skal særlig vurdere oppdeling av ERTMS-implementeringen i utbyggingspakker. Tilstanden på eksisterende anlegg, pågående og planlagte investeringsprosjekter og nytte-/kostnadsanalyser skal være styrende for inndelingen og rekkefølgen av de ulike pakkene. I infrastrukturdelen av strategien skal det angis hvilke strekninger som bør moderniseres og utrustes med ERTMS først, og tidspunkt for dette. Jernbaneverket skal videre foreslå en strategi for utrustning av eksisterende togmateriell med ERTMS-ombordutstyr.

Togmaterielldelen av strategien må være taktet med infrastrukturdelen av strategien, slik at nødvendig togmateriell har ombordutrustning før en ERTMS-strekning tas i bruk.

Den samlede utrullingsstrategien for ERTMS, infrastruktur og materiell, skal kvalitetssikres eksternt. I utrullingsstrategien skal det gis en beskrivelse av hva som er det prosjektutløsende behovet, hva målet med prosjektet er og hvilke krav som stilles til løsningen. Dernest må det vises hvordan den foreslåtte løsningen bidrar til å nå målet, med begrunnet utbyggingstempo og -rekkefølge. Videre legger Samferdselsdepartementet opp til at de enkelte pakkene som inngår i ERTMS-strategien kan gjøres gjenstand for eksternt kvalitetssikring av styringsdokument og kostnadsoverslag (KS2) før utbygging av den aktuelle pakken starter opp.

Jernbaneverket bes i tillegg om å utarbeide en vurdering og anbefaling om aktuelle virkemidler og rollefordeling, herunder ordninger for finansiering/utlån av ombordutrustning, med målsetning å sikre at det etableres tilstrekkelig kontroll og styring i det samlede programmet for ERTMS-utrulling for både materiell og infrastruktur. Samferdselsdepartementet ber om at Jernbaneverket i tilstrekkelig grad involverer togselskapene i dette arbeidet.

Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til en nærmere omtale av strategien for fremtidig signalanlegg i forslaget til Nasjonal transportplan som etter planen legges frem tidlig i 2013. Departementet vil i den forbindelse legge opp til at Jernbaneverkets utgifter til utbygging av ERTMS, behandles på post 30 Investeringer i linjen.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Terje Falch
Seniorrådgiver

Kopi:

NSB AS

NSB Gjøvikbanen AS

Flytoget AS

SJ AB

Tågakeriet i Bergslagen AB

CargoNet AS

CargoLink AS

Green Cargo AB

Malmtrafikk AS

Hector Rail AB

Railcare Tåg AB

TX Logistikk AB

Statens jernbanetilsyn

Tågkompaniet AB